

Verslag van de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering betreffende de Jaarrekening 2019 van APETRA, Naamloze Vennootschap van Publiek Recht met Sociaal Oogmerk.

De Richtlijn 2009/119/EG¹ maakt de wijze waarop de voorraadplicht van een lidstaat berekend wordt afhankelijk van de gemiddelde naftaopbrengst² in het voorgaande jaar. Bedraagt deze parameter minder dan 7% dan wordt van de netto-invoer slechts een forfaitaire 4% afgetrokken. Is deze parameter 7% of hoger dan wordt de volledige nationale naftaconsumptie in mindering gebracht van de netto-invoer. Aangezien de Belgische naftaopbrengst jaar na jaar net onder of boven deze drempel eindigt³, vertoont de nationale voorraadplicht sinds 2014 fluctuaties van -35% tot bijna +40%.

Het afklokken van de naftaopbrengst per eind 2018 op een gemiddelde van 7,61 % zorgde vanaf 1 april 2019, na een jaar van hoge voorraadplicht (4.396.600 ton ruwe aardolie equivalent – r.a.e.), opnieuw voor een daling van de voorraadplicht naar 3.570.750 ton r.a.e. (-18.8%).

De Uitvoeringsrichtlijn⁴ (EU)2018/1581 van 19 oktober 2018 past twee elementen in het systeem aan:

- de voor België nefaste nafta-parameter die de berekeningswijze bepaalt, wordt afgeschaft. Voortaan zal de voorraadplicht op drie verschillende wijzen berekend worden, waarna de lidstaat kan kiezen welke berekeningswijze zal worden toegepast.
- de aanvangsdatum van een voorraadjaar wordt verdaagd van 1 april naar 1 juli, wat lidstaten meer tijd geeft om zich aan het nieuwe voorraadniveau te conformeren.

De Uitvoeringsrichtlijn diende binnen het jaar door de lidstaten te worden omgezet; de Belgische omzetting (aanpassing van de APETRA-wet) zit in finale fase. De aanpassingen gelden vanaf 1 januari 2020. De aangepaste berekeningswijze van de voorraadplicht wordt toegepast vanaf het voorraadjaar 2020, dat op 1 juli 2020 ingaat. De voorraadplicht 2020 wordt geraamd op een 3.763.390 ton r.a.e. (+5,4% t.o.v. 2019).

APETRA's inkomsten gegenereerd uit de bijdrageformule⁵ (verrekend op de inverbruikgestelde volumes) fluctueert in functie van de olieprijzen en de lange-termijn interestvoet. Door deze link kan de bijdrage desnoods dalen tot een niveau waarbij de inkomsten uit de bijdrage niet volstaan om de operationele en financiële kosten te betalen, laat staan om over de komende jaren zelf de aflossing van de schulden te financieren en aan schuldaflossing te doen.

Om een structurele terugbetalingscapaciteit van de schulden te genereren en op middellange termijn een schuldenvrij niveau van autofinanciering te bereiken, kan een bijkomend element in de formule van de bijdrage een oplossing bieden. Door APETRA's consolidatie⁶ met de Belgische Staat heeft dit ook een positieve impact op de staatschuld.

¹ Omgezet naar nationale wetgeving met de wet van 13 juni 2013.

² De verhouding tussen de intake van de raffinaderijen van een lidstaat en de naftaproductie door die raffinaderijen.

³ Gemiddelde naftaopbrengst over 2017: 6,53%. Voorraadverplichtingen voor 2017: 3.492.600 ton r.a.e. (-26 % t.o.v. 2016)

⁴ Uitvoeringsrichtlijn (EU)2018/1581 van de Commissie van 19 oktober 2018 tot wijziging van Richtlijn 2009/119.EG van de Raad wat betreft de methoden voor de berekening van de opslagverplichtingen

⁵ Deze bijdrageformule is vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 4 oktober 2006 tot bepaling van de berekening- en inningwijze van de bijdrage en bekrachtigd bij wet.

⁶ APETRA wordt sedert 17 april 2014 ingedeeld bij de ondernemingen van de publieke sector.

Bespreking van de voornaamste balansposten

ACTIEF:

De voornaamste balansposten op het actief betreffen de voorraden in eigendom.

Deze voorraden hebben op 31 december 2019 een waarde van €1.895,2m. Eind 2019 beheert APETRA 3.918.990 ton eigen voorraden ruwe aardolie en middeldistillaten. Daar bovenop kocht APETRA in het laatste kwartaal tickets voor 50.000 ton op benzine. Met deze stocks (3.839.591 ton r.a.e.) houdt het agentschap 91,36 dagen Belgische netto-invoer aan en, daarbovenop, 214.796 ton r.a.e. voor andere EU-lidstaten. Beschouwd in functie van de nieuwe voorraadplicht vanaf 1 juli 2020 van ca. 3.706.000 ton r.a.e dekken de eigen voorraden 91,9 dagen in. Op 31 december 2018 bedroeg de waarde van de voorraden €1.663,0m tegenover €1.712,5m eind 2017.

Beschouwd in functie van de nieuwe voorraadplicht vanaf 1 juli 2020 van ca. 3.763.390 ton r.a.e dekken de eigen voorraden 90,5 dagen van de nationale voorraadplicht in.

Overeenkomstig de waarderingsregels die APETRA hanteert, worden de voorraden per einde boekjaar gewaardeerd aan de laagste waarde van enerzijds de historische aankoopprijs en anderzijds een waardering aan het gemiddelde prijsniveau van de maand december van het betrokken jaar. Toepassing van deze waarderingsregel geeft per eind december 2019 aanleiding tot een voorraadwijziging van €+232,1m waarvan €-1,3m naar aanleiding van de aan- en verkopen en €233,4 terugname van de waardevermindering. In 2018 bedroeg dit een bijkomende waardevermindering van € 48,0m⁷, tegenover een terugname van waardevermindering voor +€ 87,9m in 2017. Sinds begin 2020 zijn de aardolieprijzen in dalende lijn. Indien deze trend zich zou voortzetten gedurende het hele jaar, kan dit een negatieve impact hebben op de voorraadwaardering 2020. Op basis van de gemiddelde prijzen van januari 2020 zou dit een negatieve impact hebben van €91,2m.

In de balans per einde december 2019 bestaan de vorderingen voor €21,2m voor een deel uit vorderingen op de Federale Overheidsdienst Economie, andere op te stellen facturen en €5,6m terug te vorderen BTW van de Duitse staat. De facturaties aan de FOD Economie betreffen de BTW op de ontvangen bijdrage. Deze BTW dient te worden aangerekend aan de Belgische Staat.

In uitvoering van het protocol tussen de FOD Financiën, FOD Economie en APETRA krijgt APETRA haar vordering op de FOD Economie per kwartaal na enkele maanden terugbetaald vanuit de FOD Financiën. De op te stellen facturen betreffen grotendeels ontvangsten die APETRA in 2020 nog diende te ontvangen met betrekking tot de maand december 2019; de rekening aan de Belgische Staat werd in het eerste kwartaal van 2020 opgemaakt.

De aanwezige liquiditeiten volstaan in eerste instantie niet om de aflossingen van de lopende leningen op maturiteit te voldoen. Eind 2019 wordt dan ook voor de vierde maal een beroep gedaan op de financiering van het Agentschap van de Schuld voor €40m, om de Belfius lening af te lossen voor €80m. APETRA financiert zelf de resterende €40m, waardoor de totale schulden dalen met €40m. Op jaareinde bedragen de resterende liquide middelen €8,5m.

Hierdoor worden de schulden van APETRA bij de staatsschuld gecumuleerd en APETRA's ESR-resultaat (waarbij geen rekening met de voorraadwijzigingen wordt gehouden) in de nationale rekeningen opgenomen.

⁷ Het totaal bedrag van de voorraadwijziging in 2018 bedroeg €49,4m, waarvan €1,4m naar aanleiding van de aan- en verkopen en €48,0m bijkomende waardevermindering.

PASSIEF:

Het Eigen Vermogen van de onderneming blijft positief ten belope van €769,9m. Dit positieve bedrag is - ondanks het verlies van 2018 - te danken aan de winst van 2019 en 2017 samen met de overgedragen winst van 2016. Het kapitaal van de vennootschap is beperkt: €62.000, net zoals de volstorte wettelijke reserve van €6.200. De overgedragen winst van het vorig boekjaar van €497,7m, samen met de winst van 2019 van €272,2m, resulteren in een te bestemmen winst van €769,9m.

De Raad van Bestuur stelt voor dat het saldo wordt overgedragen naar volgende boekjaren.

De financiële schulden op meer dan één jaar van €760m bestaan voor €160m uit de financiering bij Belfius Bank België NV, lopend sedert 2008 en voor €400m uit een obligatielening geplaatst op 25 september 2013 van €400m, aan een interestvoet van 3,125% met een looptijd van 10 jaar, en €200m aan financiering bij het Agentschap van de Schuld.

In de kortlopende schulden van €392,3m wordt het deel van de lening bij Belfius dat binnen één jaar kan worden afgelost opgenomen voor €80m en een obligatielening geplaatst op 17 december 2012 van €300m, aan een interestvoet van 2,125% met een looptijd van 8 jaar, tot eind 2020.

APETRA heeft voorlopig onvoldoende liquide middelen voor verdere schuldaflossingen en zal hiervoor hoogstwaarschijnlijk grotendeels terug een beroep doen op de financiering bij het Agentschap van de Schuld.

Hiernaast zijn de handelsschulden goed voor €12,1m. Belastingenschulden en bezoldigingen en sociale lasten bestaan voornamelijk uit de rekening courant met de Duitse BTW administratie.

De overlopende rekeningen voor €3,6m bestaan onder meer uit de interestschuld op de obligatieleningen voor de periode aanvangend op de jaarlijkse interestbetaling en lopend tot jaareinde.

Bespreking van de Winst- en Verliesrekening

De bedrijfsopbrengsten voor 2019 bedragen €180,3m tegenover €158,0m in 2018 en €110,7m in 2017 (+43%). Deze valt in afgelopen boekjaar uiteen in 3 grote delen: ontvangen bijdragen, verkopen van beschikkingsrechten ("tickets") op de surplus voorraden en verkopen van stock.

De ontvangen bijdrage bedraagt voor 2019 €123,5m tegenover €120,5m in 2018 en €109,1m in 2017 (+10%). De bijdragevoet, die een stijgende trend vertoonde in 2018, kende een schommelend verloop over 2019. Dit na een gestage daling sinds midden 2013 waarbij een historisch dieptepunt in het tweede kwartaal van 2016 werd bereikt met een bijdrage voor de middeldistillaten⁸ van 6,05 euro/1000 liter (komende van o.m. 12,3 euro/1000 liter in 2014). In kwartaal 4 van 2019 werd een bijdrage van 7,48 euro/1000 liter voor de middeldistillaten genoteerd, wat circa 0,50 euro/1000 liter lager is dan per eind 2018. De bijdrage in Q1 2020 bevindt zich ongeveer op hetzelfde niveau.

⁸ Middeldistillaten: diesel, gasolie-verwarming en lamppetroleum. Deze vormen samen het gros van de APETRA inkomsten.

Een tweede element in de omzet zijn de verkopen van beschikkingsrechten ("tickets") op de surplus voorraden van APETRA. Hier wordt €4,3m omzet gegenereerd in 2019 tegenover €1,0m in 2018 en €1,4m in 2017. De verschillen in omzet zijn verklaarbaar door APETRA's situatie (al dan niet een laag niveau van voorraadplicht) en de courante marktprijzen van deze tickets.

Een derde element in de omzet vormen de verkopen die, in lijn met de waarderingsregels, op het ogenblik van verkoop geboekt worden, waarbij een marge wordt gerealiseerd tegenover de FIFO kostprijs. In 2019 werd €52,5m omzet gegenereerd tegenover €36,5m in 2018 en €0,2m in 2017, en dit door de aan- en verkoop die gebeurde naar aanleiding van de verplaatsing van voorraad bij een afgelopen opslagcontract. Naar aanleiding van de verkopen in 2019 wordt een winst van €0,2m en een terugname van minderwaarde van +€12,9m gerealiseerd.

In 2019 werd, net zoals in 2018 en 2017, geen subsidie ontvangen tegenover de ontvangen en gebruikte subsidie van 2016 voor €30,2m.

De bedrijfskosten bedragen €120,2m zonder de terugname van waardevermindering van €+232,1m en omvatten zowel de aankoop van tickets⁹ (€1,75m), de afschrijvingskosten (€2k), de operationele kosten met als voornaamste elementen inspectie en verzekeringen (€1,1m), de huur van opslagcapaciteit (€65,0m), diensten en diverse kosten (€0,6m), bezoldigingen (€0,7m) en aankopen van voorraad voor €51,1m.

De netto financiële kost stijgt van €19,7m in 2018 en naar €19,9m in 2019. Dit tegenover €19,5m in 2017, door de herfinanciering door het Agentschap van de Schuld ter afbetaling van de Belfius lening waarvan de te betalen interesten nul zijn dankzij een negatieve 3 maanden Euribor. De interestlasten zullen in de volgende jaren dalen dankzij een addendum aan de herfinancieringsovereenkomst met het Federaal Agentschap van de Schuld waarbij opvragingen vanaf eind 2019 een 0% interest genieten.

Overeenkomstig artikel 40 van de wet van 26 januari 2006 die haar missie en statuut regelt, is APETRA niet onderworpen aan inkomstenbelastingen. Hiervoor wordt dan ook geen voorziening aangelegd.

Het boekjaar 2019 sluit af met een positief resultaat van €272.221.780,87.

Exclusief de voorraadwijziging, de waardevermindering op een vordering van €59k en de terugname van een niet-gebruikte provisie van €1,2m en de beperkte afschrijvingen wordt een positief ESR-resultaat van +€38.961.589,44 gerealiseerd.

De Raad van Bestuur stelt aan de Algemene Vergadering voor om de winst van het boekjaar 2019 (+€272.221.780,87), alsook de overgedragen winst van het boekjaar 2018 (€497.652.070,59), samen goed voor +€769.873.851,46 te boeken in de over te dragen winst.

⁹ APETRA koopt tickets aan voor die aardolieproducten waarvoor ze onvoldoende eigen stocks heeft. Dit zijn benzine en zware stookolie.

Financieringsovereenkomsten APETRA

De financiering van APETRA loopt in eerste instantie over een leningsovereenkomst van €800m bij Belfius Bank België lopend van 2/1/2008 tot 31/12/2022. De terugbetalingsperiode begon vanaf boekjaar 2013. Netto staat op jaareinde 2019 nog €240m open. De te betalen interest is nul dankzij de negatieve 3 maanden Euribor rente. Naast dit langlopend krediet beschikt APETRA ook over een kaslijn van €20 miljoen voor de financiering van werkkapitaal.

Op 17 december 2012 slaagde APETRA er in om een institutionele obligatielening te plaatsen van €300m, aan een interestvoet van 2,125% en een looptijd van 8 jaar.

Op 25 september 2013 werd een nieuwe financieringsronde afgesloten met de uitgifte van een bijkomende institutionele obligatielening van €400m aan een interestvoet van 3,125% met een looptijd van 10 jaar.

Geen specifieke garanties werden verstrekt voor de kredieten en financieringen.

Op 24 november 2016 werd er een overeenkomst tot opening van een kredietlijn met het Agentschap van de Schuld gesloten. De Belgische Staat kent daarbij aan APETRA een kredietlijn toe voor een maximaal bedrag van €1,26 miljard. De kredietlijn kan uitsluitend worden aangewend ter herfinanciering van de nog per einde 2015 openstaande leningen van €1,260 miljard. Bij de toekenning van de kredietlijn werd ervan uitgegaan dat APETRA elk jaar minstens een neutraal ESR-resultaat behaalt. Eind 2019 werd een addendum getekend aan de herfinancieringsovereenkomst met het Federaal Agentschap van de Schuld waarbij opvragingen vanaf eind 2019 een 0% interest genieten.

In 2016 werd er al €80 miljoen geherfinancierd voor de terugbetaling van €80 miljoen van de Belfius-lening, aan een interest van 0,41%. In 2017 werd €80 miljoen terugbetaald aan Belfius met €40 miljoen geherfinancierd door het Agentschap van de Schuld aan 0,52% interest en €40 miljoen door eigen financiering. In 2018 werd eveneens €80 miljoen terugbetaald aan Belfius met €40 miljoen geherfinancierd door het Agentschap van de Schuld aan 0,66% interest en €40 miljoen door eigen financiering van APETRA. Per eind 2019, tot slot, werd €80 miljoen terugbetaald aan Belfius met €40 miljoen geherfinancierd door het Agentschap van de Schuld aan 0% interest en €40 miljoen door eigen financiering van APETRA wat de totale financiering doet dalen met €40 miljoen tot €1,140 miljard.

Voorraad onder ticket.

In 2019 heeft APETRA gemiddeld 77.500 ton benzine en zware stookolieproduct als indekking onder ticket¹⁰. Voor kwartalen 1 tot en met 4 waren dit respectievelijk 50.000, 90.000, 120.000 en 50.000 ton. In 2019 verkoopt APETRA tickets middeldistilaten en ruwe aardolie op gemiddeld 274.595 ton van haar surplus voorraden (met name in de periode Q2-Q4 2019 respectievelijk 298.490, 315.170 en 210.126 ton. Gelet op de dan geldende hoge voorraadplicht, wordt niets verkocht in Q1 2019).

In geval van bevoorradingscrisis worden de beschikkingsrechten uitgeoefend aan de op dat ogenblik geldende marktprijzen. De verkoop zal op hetzelfde ogenblik plaatsvinden onder dezelfde marktvoorwaarden.

¹⁰ Dit tegenover 68.250 ton in 2018 en 99.000 ton in 2017.

Risico's

De bijdrage evolueert in functie van het prijsniveau van de olieproducten en de interestvoeten, en de in verbruik gestelde volumes. Over 2019 vertoonde de bijdrage een op-en-neergaande tendens om lager te eindigen dan per eind 2018. .

De evolutie van het prijsniveau van de olieproducten kan een belangrijk risico inhouden gezien de voorraadwaardering een grote impact heeft op APETRA's resultaten.

Overeenkomstig de notificatie van de Minister, ontvangen op 29 april 2016, dient de FOD Economie desgevallend maatregelen te treffen om te verzekeren dat APETRA een positief ESR-resultaat heeft, waardoor APETRA's liquiditeit gegarandeerd wordt. Deze notificatie geeft ook aan dat het Agentschap van de Schuld de leningen van APETRA op vervaldag zal herfinancieren. Hierbij gaat het zowel om de lening bij Belfius als om de hogervermelde obligatieleningen.

Andere risico's en onzekerheden die voortvloeien uit de marktwerking bestaan uit het tekort of teveel aan aanbod wat betreft opslagcapaciteit en het onvoldoende aanbod van tickets.

De interne risico's bestaan uit risico's verbonden aan diefstal, verlies, milieuvervuiling, opslag, transportbewegingen en de daling van de kwaliteit van de eigen stocks.

Financiële instrumenten

Er worden in de loop van het boekjaar geen financiële instrumenten gebruikt of aangekocht.

Gebeurtenissen na het einde van het boekjaar

Er vonden geen andere dan hogervermelde belangrijke gebeurtenissen plaats die een invloed hebben op de Jaarrekening, of die het financiële evenwicht in gevaar zouden kunnen brengen.

Bijkantoren of dochterondernemingen

Er bestaan geen bijkantoren, noch dochterondernemingen van de vennootschap.

Onderzoek en Ontwikkeling

In het afgelopen boekjaar vonden geen activiteiten van Onderzoek en Ontwikkeling plaats, die als dusdanig kunnen worden gecatalogiseerd en geactiveerd.

P. van Hant
voorzitter.

Nico MISAAN
Bestuurder

Brussel, maandag 2 maart 2020